

Liberalizacija trga poštних storitev z letom 2011

Evropski parlament je v četrtek potrdil predlog sprememb direktive o notranjem trgu poštних storitev. Rok za odprtje evropskega trga je - z nekaj izjemami - 31. december 2010, ponudniki pa bodo morali še naprej zagotavljati univerzalno storitev: dostavo pošiljk po vsej državi po dostopni ceni.

Poleg novega roka za liberalizacijo trga dostavo poštних pošiljk do 50 gramov ("**rezervirano področje**"), prinašajo spremembe tudi izjemo za Ciper, Češko, Grčijo, Latvijo, Litvo, Luksemburg, Madžarsko, Malto, Poljsko, Romunijo in Slovaško. Za te države je rok podaljšan še za **dodatni dve leti**, torej do 31. 12. 2012.

Slovenija je skupaj z Bolgarijo edina med novimi državami članicami, ki je napovedala, da nima zadržkov glede izvajanja direktive v prvotno predvidenem roku. Grčija uveljavlja izjemo zaradi geografskih posebnosti, Luksemburg pa zaradi majhnosti trga.

Univerzalna storitev

Ponudniki bodo morali tudi po liberalizaciji še naprej ohraniti **univerzalno poštno storitev**, kar pomeni dostavo poštних pošiljk po dostopni ceni na celotnem ozemlju države članice. Vsem državljanom Evropske unije bi morali zagotavljati vsaj en sprejem in eno dostavo pošiljk vsak delovni dan, tudi v oddaljenih in težko dostopnih območjih.

Cene bodo morale biti dostopne in vsem uporabnikom omogočati dostop do ponujenih storitev. Pravila in merila za zagotavljanje dostopnosti bodo pripravile države, regulativni organi pa bodo morali spremljati vse spremembe cen in objavljati redna poročila.

Države članice se lahko odločijo, da bodo kot izvajalce univerzalne storitve za del ali celotno ozemlje države in za različne elemente storitve imenovala eno ali več podjetij. Ob tem morajo jamčiti, da pogoji, pod katerimi se zagotavljajo univerzalne storitve, temeljijo na načelih nepristranskosti, nediskriminatornosti, sorazmernosti in najmanjšega izkrivljanja trga. Imenovanje izvajalcev univerzalne storitve je časovno omejeno.

Če se bo pokazalo, da ob tržnih pogojih ni mogoče kriti neto stroškov univerzalne storitve, bo država članica lahko ustanovila **kompensacijski sklad** za nadomestila stroškov, kamor se bodo stekala sredstva s prispevki ponudnikov storitev (npr. del dobička iz njihovih drugih dejavnosti) in s pristojbinami za uporabnike.

Države bodo imele proste roke pri izbiri preglednih in nediskriminacijskih oblik pomoči ponudnikom za zagotavljanje univerzalne storitve, odločitev o tovrstnih ukrepih pa bo morala temeljiti na jasnih izračunih stroškov in analizah razmer na trgu. Od načela, da cene storitev odražajo običajne tržne pogoje in stroške, se lahko odstopa samo z

namenom zaščite javnih interesov.

Vzajemnost

Direktiva bo monopolistom z "rezerviranim področjem" iz držav, ki še ne bodo odprle trga, prepovedovala opravljanje storitev v tistih državah, ki so svoje trge že liberalizirale. Svoje trge poštne storitve so že dokončno sprostile Finska, Nemčija, Nizozemska, Švedska in Velika Britanija.

Delovna zakonodaja in ostali pogoji

Direktiva ne posega v nacionalno delovno zakonodajo v zvezi z zaposlitvenimi in delovnimi pogoji, vključno z varnostjo in zdravjem pri delu ter razmerjem med delodajalci in delojemalci.

Države članice lahko izvajalcu naložijo tudi dodatne pogoje, ki jih mora izpolnjevati za pridobitev dovoljenja: zagotavljanje spoštovanja zaupnosti pošiljk, varnost distribucijskega sistema ob dostavi nevarnih pošiljk in upoštevanje določil o delovnih pogojih in socialnem zavarovanju, kot jih določa nacionalna delovna zakonodaja ali kolektivne pogodbe med socialnimi partnerji.

Vsa podjetja, ki nudijo poštne storitve, bodo morala imeti pregledne, enostavne in poceni postopke za obravnavo pritožb uporabnikov, še zlasti v primeru izgube, kraje, poškodbe ali neizpolnjevanja standardov kakovosti storitev. Sistem bo moral omogočati tudi povračilo ali odškodnino.

Ozadje predloga

Direktiva o poštne storitvah (97/67/EC) naj bi državljanom EU zagotavljala dostop do univerzalne poštne storitve in je predvidevala popolno odprtje trga storitev z letom 2009. Spremembe so ta rok podaljšale za dve oziroma štiri leta.

Sedaj veljavna direktiva je "rezervirano območje" (teža pošiljk) za monopoliste znižala s 350 gramov na 100 gramov in nato leta 2002 na sedanjih 50 gramov. "Rezervirano območje" naj bi se v večini držav članic odpravilo z letom 2011, po vsej Uniji pa dokončno leta 2013.

Podatki Komisije kažejo, da je kar 85 odstotkov vseh pošiljk tako imenovana poslovna pošta, torej pošiljke podjetij strankam ali pošta med podjetji. Na leto je v Evropi odposlanih 135 milijard pošiljk, skupni letni promet ponudnikov poštne storitve pa je 88 milijard evrov. V poštnem sektorju je zaposlenih 5,3 milijona ljudi, te storitve pa predstavljajo približno en odstotek BDP Evropske unije.

Kontakt :

Janez VOUK

Tiskovna služba - Slovensko uredništvo - urednik

Elektronska pošta: TiskovnaSluzba-SL@europarl.europa.eu

BXL: +32 2 28 31 053

PORT: +32 498 983 337